

397. Varia (25)

1. We zullen ertegen opkomen. Zij zullen ertegen opgewassen zijn. Hoe ben je daarop kunnen komen? Ik heb Van Dale erop nageslagen. Zo meteen zal het erop zitten. Vreemde gedachten hield hij eropna. Het was erop of eronder. Geloof me maar, hij is eropuit om je te tillen. We kunnen erop los gaan. Zullen we eropuit trekken? Zit dat nummer nu al in de top honderd? De opbrengst was zesenhalfduizend euro. Dat was het dan: klaar is Kees! Het etc-onderwijs moet meer aandacht krijgen. Bij scheikunde leer je wat ethaan (C_2H_6), ethaandial (glyoxaal), ethanal (acetaldehyde) en etheenoxide (oxiraan) zijn. Heeft etiquette een meervoud? Een vervelend être (pleonasme, VD?) is als etter niet zo bekend. Etnische Nederlanders hebben een niet-europide, niet-westerse achtergrond. De rasechte Chinezen vormen een etnie. Was dat de etude van de etrog e.t.q. (e tutti quanti)? Het ene continent Eurazië is behoorlijk groot.

2. Daar is een euregio maar een vlekje bij. Het euro-enthousiasme is aardig bekoeld. Eupneu is gewone ademhaling, apneu zeker niet. Euploïd is iets met X- en Y-chromosomen. Het euphuïsme is een gekunstelde literaire (litteraire) barokstijl. Pro- en eukaryoten zijn elkaars antoniemen. Hij bespeelt het eufonium, een soort tuba. Daaraan vooraf ging de ophicleïde. Een prequel vat een voorafgaande filmserie samen. In het eucalyptusbos waarde een eunjier rond. De etappeplaats lag aan een étang. Al de officieren van een oorlogsbodem vormen de état-major. Vallen Euroland en eurozone samen? Voor alle duidelijkheid: Luxemburg is een euroland. Alle Europegezinde eurohaters moeten zich verenigen. De eutrofe voedingsbodem was een pre. De eustachiusbuis is de buis van Eustachius, helder toch? Het Thomasevangelie is het evangelie volgens Thomas. Het nudistenechtbaar was in alleen adams- en evakostuum.

3. In de etagewoning stond een etagère. Een estouffade is een stoofschotel. Claudicatio intermittens zijn etalagebenen. De èta is de vijfde letter van het Griekse alfabet. Wat ben jij stronteigenwijs, zeg. Zeker in de essetee gelegen? De essayist dronk een espressootje. Ze droeg een esmerauden ring. De Eskimo droeg een eskimopak. Het meervoud van Inuk is Inuit. Erythrocyten zijn rode bloedlichaampjes en erysipelas is belroos. Hij ervoer (GB) het als een belediging. Je ziet eruit als een varken. Ik moet ervan op aan kunnen. Ken je de vang van Prony? Ze gingen ervandoor. Je moet ervoor uitkijken. De ribben werden vaneengereten. Zijn antwoord was nogal evasief. Evene haver is schraal. Een evenhoge is een houten toren of aarden hoogte. Dat is mij even veel waard. Evoceren (evoqueren) is voor de geest roepen. 'Evoë' en 'evviva' zin uitroepen. Een E-weg (Jaarboek 2008) kennen we als Europese weg.

4. Is dit artikel exact-wetenschappelijk of populairwetenschappelijk? Bij het dictee behaalde de ex-agent-provocateur een ex-aequoklassering. De ex-Bayerndoelman leed aan exantheem. Exacerbatie is verergering. Excusez-moi, hoe werken excitantia uit op luiwammesen? 'Exocetraket' schrijf je anders dan ik eerst dacht. Welk van de ex librissen was het beste ex-librisontwerp? De exitpoll gaf duidelijkheid. Ze had een exigeante echtgenoot. De woorden 'exhumatie', 'exhortatie', 'exequiën', 'exemptie' en 'exuviën' kom je niet vaak tegen. De Vlaamse executieve reisde executiveclass. Is deze notering ex dividend? De ex-tbs'ers zijn voor het leven getekend. Wat is de exdatum van deze aandelen? De excuustruus, excusez le mot, fungeerde als excuus-Turkse. De experimenteel psycholoog deed experimenteel-psychologisch onderzoek. XXL is extra extra large. Extemporeren doe je ex tempore. De F-16's waren paraat.

5. De extranei bestudeerden de exsiccaten. Valt dit onder extinctieve verjaring (extinctie is het uitblussen)? Daar gaan we niet over uitweiden: exsecratie is ontwijding. Betekent exploiteren exploten doen? Ondanks mijn ex propriis uitgevoerde onderzoek kan ik ex professo niet zeggen of je 'expressendienstregeling' met of zonder tussen-n schrijft. GB-adepten kunnen dat wel. Is er bij 'expliceren' en 'expliqueren' nog een voorkeurspelling? In de extra time scoorde de underdog alsnog. Hij was exuberant (extreem) links en lid van een extreemlinkse partij. Fabliaus (fabliaux) zijn vertellingen. Hij verschuilde zich achter zijn façadeoptrekje.

6. Dat zijn nagelnieuwe spijkers. Het is kei-jammer, berejammer, dat dit tosti-ijzer niet meer in productie is. Het was een beregoed, bere-interessant, product. Zullen we dat face to face bespreken, met alleen ons beider facies? Dat façon-de-veniseglas is van façon de Venise gemaakt. Façondraad is van ijzer, façonné is een zekere stof. Met het facsimileetje (faxberichtje) werden de verhoudingen figuurlijk weer wat gefaçonneerd. De fax et tuba nam het voortouw. Petit-gris is Siberische-eekhoorntjesbont (synoniem: fäh). Speelt Go Ahead fair play? Dat levert de fairplaybokaal op. Fagocyten zijn witte bloedcellen. Is de vox populi de stem van de faex populi? Kan dat: een Faeröerder in een faëton? De faculté maîtresse is het belangrijkste vermogen. Ik heb een faible voor falerner. Een majolicategel is van faience. De fairway is de overgang tussen tee en green. Wij kopen meestal alleen fairtradeproducten.

7. Wat is het verkleinwoord van 'fait accompli'? En wat het enkelvoud van 'fait divers'? Waar is die fancy fair morgen? Moge de fancyfairopbrengst hoog zijn! Zittend aan zijn mimietje vernam hij het faits diverstje. De falange is een fascistische, extreemrechtse politieke partij. Een lange falanx van Falasha's trok Ethiopië door. Een falconet is een veldkanon. Een falcon is een langlopende optie. Krijg nou het falderappes (de pleuris). Half begrijpend herhaalde hij de halfbegrepen uitdrukkingen. De onbegrepen gedaantewisseling vergde een grote gedachtesprong. De Plathaagssprekenden beheersen het Plathaags. Het is gênant als je de betekenis van 'arro' (arrogant) niet kent. Een bekende uitdrukking is 'mazes! wat een lawaai is het hier' (vergelijk mozesmeier, mozes kriebel en jezusmina). Van Wippenstein gaan is de liefde bedrijven. Een koffiedikkijker doet aan koffiedik kijken.

8. De queuevorming hield aan. Medelijden op z'n Bargoens is rachmones. Wil jij die tien rachels daar even op deze richel leggen? De adviseurs werden geraadpleegd. Ze moesten raad geven. Radicale radikalinski's vond je in Rusland. Radicchio is rode sla. Hij was met voorbedachten rade bij mijn broer te rade gegaan. Is hij nu radicaal-links of radicaalnationalistisch? Na de radiocommercial nam de radio-interviewer mij een interview af, maar helaas: zijn radio-cassetterecorder was kaduuk. Een raglanmouw is niet ingezet. Het meervoud van radix (wortel) is radices, dat van radius radii (of radiussen). Mooi hè, die berthekraag? Met de berlitzmethode leer je vreemde talen, het bernouilli-effect stamt uit de natuurkunde. De Berner sennenhond stoof op de sennhut af. Bij de Berlijnse muur aten we berlinerbollen. Geef hem een berenburger. Bertillonnage geeft een signalement van boeven.

9. Berliozs muziek klonk goddelijk, hemels. Het bestverkopende (bestverkochte) boek was van Jan de Hartog. Bevertien (beverteent) is moleskin. De bètaleerling probeerde het betamaxsysteem te begrijpen. Kerkmensen moeten hun kinderen in het geloof vrijlaten. Dictators moeten gevangenen vrijlaten. De ref van dienst gaf een free kick. Beurre noisette veroorzaakt een nootachtige smaak. Het verraden plan kan niet meer uitgevoerd worden. Hoeveel bévues gaat hij nog slaan? Beziën zijn de bessen des velds. Bezanté is in de heraldiek gevuld met bezanten (gouden munten). Bezique is een Frans kaartspel. De b-boy en de b-girl, zij breakdanceten (breakdansten) voort. Is er verband tussen bhang en bhangra? Een bibelot is een snuisterij. Niet iedere Bhutaan (Bhutanees, Bhutanner) zit bij de Bhagwanbeweging en doet aan bhakti yoga. Beun de Haas had de klus bijna betsjouend.

10. In de biblebelt wordt de Heilige Schrift hooggehouden. De spits van de christelijke voetbalclub aldaar wil het balletje hoog houden. Waarom is er wel een Secretaressedag en geen bibliothecaressedag? Wanneer begint de biënnale? Bifurqueren is een bifurcatie vormen. Je kunt de bietenberg of bietenbrug op gaan, maar ook de mist ingaan. Opdat bierdrinkers bier drinken, moet er eerst bier gebrouwen worden door bierbrouwers. Een bietebauw is een bullebak, een bullenbijter. Waar kennen we Bhopal met bidonvilles van?

Rein Leentfaar